

80-річчя члена-кореспондента НАН України Д.Д. ЗЕРБІНО

10 березня виповнилося вісімдесят років видатному вченому в галузі патологічної анатомії члену-кореспонденту НАН України Дмитру Денисовичу Зербіно.

Ключові напрями його наукових досліджень — це патологія лімфатичної системи та мікроциркуляції, васкуліти, ангіопатії, екологічна патологія. Наукове, теоретичне і практичне значення праць Дмитра Денисовича полягає у нових підходах до вивчення патологічних процесів і нозологічних форм у людини.

Д.Д. Зербіно є фундатором нового розділу патологічної анатомії — патоморфології лімфатичної системи. Його дослідження в цьому напрямі є справді новаторськими, слово «вперше» — найбільш уживане у переліку досягнень ученого. Він показав роль лімфатичної системи у низці загальнопатологічних явищ (набряки, дистрофії, склероз). Дмитро Денисович уперше обґрунтував теорію недостатності лімфообігу на підставі структурних змін, детально вивчив патологічну анатомію слоновості (хронічної лімфоедеми), дав визначення резорбтивної, бар'єрно-елімінативної і транспортно-елімінативної функцій лімфатичної системи. Принципово нові уявлення вперше було висловлено ученим і щодо шляхів та механізмів лімфогенного і гематогенного метастазування раку, а також про наслідки блокади лімфатичних шляхів пухлинними клітинами. Визначено роль лімфатичної системи в генезі хронічної недостатності кровообігу. Д.Д. Зербіно відкрив нові феномени і явища у патології лімфатичної системи: старечі зміни і варикоз судин, лімфо-венозні шунти, феномен резорбції пошкоджених ультраструктурних елементів. Дмитро Денисович уперше детально описав

процеси регенерації і карциноз лімфатичних судин. Результати цих досліджень узагальнені у монографії «Общая патология лимфатической системы».

Другий напрям наукового пошуку вченого — проблеми ультраструктурної патології лімфо- і гемоциркуляторних шляхів. Він з'ясував закономірності змін ультраструктури лімфатичних шляхів серця, нирок, серозних покривів за патологічних процесів, дослідив ультраструктурні основи резорбції. Дослідник запропонував гіпотези про роль та перетворення мембран ендотелію за умов гіпоксії, про морфогенез ревматичних гранулом, вплив застою лімфи на виникнення гіалінових пневмопатій, розглянув патогенез хілус-рефлексу. З проблем електронної мікроскопії мікроциркуляторних шляхів учений опублікував понад 30 наукових праць. Він вивчав новий аспект патології мікроциркуляторних шляхів — синдром дисемінованого внутрішньосудинного зсідання крові: описав морфологічні критерії синдрому, його морфогенез і роль у виникненні та розвитку різних нозологічних форм і термінальних станів. Цій темі присвячена монографія дослідника «Диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови».

Третій напрям наукової діяльності Дмитра Денисовича — вивчення малодосліджених питань уражень судин неатеросклеротичного генезу — васкулітів й ангіопатій. Д.Д. Зербіно запропонував концепцію про вплив забруднення навколишнього середовища на ураження судин. Підставою для неї послужили нові важливі факти, описані вченим: розвиток деяких видів васкулітів під дією чужорідних речовин, роль професії і професійного маршруту у виникненні системного артеріїту,

облітеруючого ендартеріїту, неспецифічного аорто-артеріїту, пато- і морфогенез уражень вінцевих артерій (коронаритів) у молодому віці. Етапним підсумком досліджень стала монографія «Васкуліти і ангиопатії», а також збірник матеріалів симпозіуму «Васкуліти, ангиопатии, ангиодисплазии», виданий за редакцією Д.Д. Зербіно.

Четвертий напрям наукових зацікавлень Дмитра Денисовича — екологічна патологія людини. Йому першим вдалося встановити етіологію ряду васкулітів, у генезі яких мають значення ксенобіотики (чужорідні мікроелементи): неспецифічного аорто-артеріїту, системного артеріїту, коронаритів. За допомогою нових підходів учений показав роль важких металів в ураженні судинної системи. Д.Д. Зербіно запропонував номенклатуру екологічної патології. За результатами досліджень антропогенних екологічних ситуацій і гострих захворювань, спричинених забрудненням довкілля, видано монографії «Антропогенные экологические

катастрофы», «Чернівецька хімічна хвороба: нове екологічне захворювання?» (співавтор А.М. Сердюк), «Екологічні катастрофи у світі та в Україні» (співавтор М.Р. Гжегоцький).

Дмитро Денисович видав цикл статей і дві монографії з проблем наукової творчості, зокрема «Научная школа как феномен» і «Наукова школа: лідер і учні».

Під керівництвом ученого підготовлено та захищено 71 дисертацію, з них 16 — докторських.

Д.Д. Зербіно — академік Академії медичних наук та Української екологічної академії наук, член міжнародної Академії патології (США), директор Інституту клінічної патології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, Заслужений діяч науки України.

Наукова громадськість, колеги та учні вітають Дмитра Денисовича зі славним ювілеєм, бажають йому здоров'я, творчого довголіття, нових ідей і відкриттів.

70-річчя члена-кореспондента НАН України С.Г. ТАРАНОВА

17 березня виповнилося сімдесят років знаному вченому в галузі електричних і магнітних вимірювань та моделювання в електроенергетиці члену-кореспонденту НАН України Сергію Глібовичу Таранову.

У 1959 році С. Таранов закінчив електротехнічний факультет Київського політехнічного інституту. Відтоді працює в Інституті електродинаміки НАН України, де здолав усі щаблі наукового зростання — від аспіранта до завідувача відділу.

Дослідження вченого присвячені створенню теорії засобів вимірювань параметрів і характеристик швидкоплинних процесів на моделях електроенергетичних об'єктів, розробці імітаційної моделі електричних мереж для метрологічних установок — імітаторів процесів в електричних мережах, аналізу динаміки/стійкості, якості електричних ланцюгів з нелінійними, неавтономними керуваннями чотиріполюсниками.

Сергій Глібович розробив новий метод аналізу перехідних процесів для класу об'єктів,